

wskazują powyższe dane, mieszczą się w zbliżonej wartości procentowej, a różnice nie przekraczają 3 procent.

Tak małe zróżnicowanie wyborów wartości wskazuje m.in. na unifikację systemów wartości, stylu życia młodzieży. Miejsce zamieszkania i lokalne czynniki nie mają istotnego wpływu na to co buduje zdrowy styl życia. Dlatego z tego punktu widzenia należy poszukiwać je w innych czynnikach, np. poziomie wykształcenia rodziców, wpływie środowiska rówieśniczego, szkolnego, edukacji, oddziaływaniu środków masowego przekazu i innych instytucji życia społecznego. Wymaga to jednak pożenionych socjologicznych oraz interdyscyplinarnych badań.

BIBLIOGRAFIA

1. Gulda M. *Młodzież wobec przyszłości. Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1990.*
2. Lipiec J. *Człowiek rśwat wartości, KAW, Kraków! 982.*
3. Misztal M. *Pojęcia wartości w socjologii. Studia Socjologiczne Nr 4, 1975.*
4. Misztal M. *Problematyka wartości w socjologii. PWN, Warszawa 1980.*
5. Siwińska A. *Pojęcia „potrzeby” i „wartości” w świetle koncepcji systemu. Studia filozoficzne Nr 12 1976.*
6. Suchodolski B. *Trwale wartości i zmienny świat. „Elipsa” Warszawa 1995.*

HIERARCHY VALUES OF TOWN AND COUNTRYSIDE SCHOOLCHILDREN

WITOLD JAN BYZHINSKY

Warsaw Academy of Physical Education

Some questions connected with hierarhy values of town and countryside schoolchildren in Poland are discussed in the article.

ПЕРЕВІРКА ТА ОЦІНКА САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

АНДРІЙ ВІНДЮК

Гуманітарний університет «ЗІГМУ», м. Запоріжжя

Контроль і облік успішності – одна з вирішальних умов ефективності навчального процесу фізичного виховання. Діти молодшого шкільного віку за своєю природою є дослідниками. Постійне прагнення вражень, допитливість, бажання експериментувати, самостійно шукати істину розповсюджується на всі сфери життя і особливо на рухову. Перевірка й оцінка цієї діяльності підтримує і розвиває творчу ініціативу школярів.

Оцінка успішності [2, 3, 4] визначається якісними, кількісними та іншими критеріями, які свідчать про рівень засвоєння програмного матеріалу з фізичної культури. Критерії оцінки з фізичної культури продовжують удосконалюватися. Круцевич Т.Ю. [4] пропонує нормативи державних тестів оцінювати за 20-бальною системою, яка має свої переваги і введена у деяких школах міста Києва. З переходом на дванадцятибальну систему можливості викладача в оцінюванні результатів навчальної діяльності школярів розширилися. Оцінка розглядається як процес специфічної сторони контролю і як результат його завершення.

Шкільна оцінка повинна брати до уваги аспекти навчальної діяльності, які є результатом роботи учня і вчителя. Оцінка відображає не тільки кінцевий результат процесу фізичного виховання, вона відіграє важливу роль на всіх етапах навчання, відображаючи вивчення індивідуальних особливостей дітей, що вчать, прогнозуванні їх можливих досягнень, дозволяє адаптувати програми з урахуванням можливостей, інтересів, потреб школярів. Оцінка є стимулом підвищення ефективності фізичного виховання, розвитку активності, ініціативи і творчості.

У своїй роботі ми використали такі види перевірки самостійної навчальної діяльності першокласників і другокласників з фізичної культури: попередню, вступну, підсумкову.

Попередня перевірка на уроках фізичної культури визначала початковий рівень формування рухового вміння і навички, розвитку рухової якості школяра.

Поточна перевірка здійснювалася на кожному уроці фізичної культури, перевірялося, контролювалося засвоєння, проходження навчального матеріалу, що виконується самостійно учнями. Поточна перевірка техніки виконання рухів дозволяла оцінити наявність або відсутність помилок при виконанні даної рухової дії і у разі необхідності внести корективи у навчально-виховний процес. Виховна цінність поточного обліку результатів рухової підготовленості підвищується при систематичному проведенні його на уроках фізичної культури. Наприклад, під час виконання школярами довготривалого завдання, «пістолет», (присідання на одній нозі, з опорою однією рукою), оцінювався позитивно приріст результату від вихідного, правильне виконання (п'ятка не відривається від підлоги, махова нога не торкається підлоги, нога в колінному суглобі згинається до прямого кута і т.д.). На прикладі учнів, що виконують дане завдання, спостерігалися позитивні сторони, несправильні моменти техніки, виправлялися помилки техніки.

Підсумкова перевірка передбачала контроль засвоєння умінь і навичок навчального матеріалу з фізичної культури, що виконується самостійно за певний період: тиждень, декілька тижнів, місяць, чверть, семестр. Наприклад, діти отримували довготривале завдання, «підняття тулуба сидячи з початкового положення лежачи на спині», після закінчення місяця проводилася підсумкова перевірка з метою оцінювання результатів самостійної роботи за певний період. Наприклад: учениця першого класу Настя В. показала попередній результат 18 разів за одну хвилину, через місяць 29 разів, що відповідає оцінці «4», згідно з нормативними вимогами програми і друга оцінка, за приріст результату «5». Дана перевірка може проводитися декілька разів, протягом навчального року.

У роботі застосовувалися такі форми перевірки самостійної навчальної діяльності на уроках фізкультури: індивідуальний, груповий і фронтальний при одночасному, почерговому виконанні вправ.

У молодших школярів увага недостатньо стійка, часто переходить з одного предмета на інший, тому найбільш прийнятним є фронтальний метод організації, який дозволяє спостерігати за всіма, керувати організованою руховою діяльністю відповідно до завдань перевірки.

При фронтальному контролі самостійне завдання виконувалося всім класом його частиною, контроль його виконання здійснювали самі діти або помічники вчителя під загальним керівництвом вчителя, результати виконання фізичних

вправ повідомлялися викладачеві. Наприклад: при проходженні навчального матеріалу з гімнастики «Акробатики», перше відділення виконувало стійку на лопатках, друге відділення спостерігало за виконанням, потім повідомляло вчителів результати виконання (у кого добре виходило, у кого були які-небудь помилки і т.д.), школярі звичайно оцінювали об'єктивно, за умови, якщо вони знали критерії оцінювання вправи. Взаємне оцінювання і контроль використовувалися як засіб розвитку самоконтролю.

При індивідуальному контролі один або декілька учнів виконували завдання під керівництвом вчителя або його помічників, при цьому викладач намагався зосередити увагу класу на товариші, який виконував дану вправу. Діти, спостерігаючи за діями свого товариша, звертали увагу на позитивні зміни, можливі помилки. Оцінюючи виконання завдання одного учня, намагалися працювати з усіма дітьми. Наприклад: перевіряючи стрибки через скакалку, вибиралися діти (3-4 людини), що добре виконували дане завдання, іншим дітям пропонувалося звернути увагу на окремі елементи техніки стрибка, порівняти з іншими. Перевірка проводилася у заключній частині уроку, тривала 1,5-2 хвилини.

При підсумковій перевірці проводилися «контрольні роботи», з таких тем: стрибки, біг, жим, підняття тулуба («прес») і т.д. Дітей завчасно попереджували про майбутню «контрольну роботу», її тему. Якщо учні не були попереджені про контрольну роботу, це спричиняло у дітей сильне емоційне хвилювання, особливо у першокласників. «Контрольні роботи» заздалегідь продумувалися з точки зору форми проведення.

При оцінюванні виконання самостійного завдання враховувався приріст результату від вихідного, можливості фізичного розвитку, рівень рухової підготовленості. Для дітей позначка визначала не тільки оволодіння певними руховими навичками і вміннями, але і ставлення до нього однолітків, батьків, вчителів, знайомих.

Позитивна мотивація через організацію успіху, доброзичливість при оцінюванні результатів навчальної діяльності сприяла формуванню різноманітної мотивації до занять фізичною культурою.

Таким чином, адекватна і своєчасна оцінка самостійної навчальної рухової діяльності учнів дозволяла активізувати процес навчання, додавати йому творчий характер.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Про. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів: переваги і недоліки // Рідна школа. 2000. - №7. С. 48-50.
2. Воропай З., Огієнко Н. Інформативність критеріїв визначення схильності хлопців 7-10 років до роботи швидкісно-силового характеру // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 3. - №7. 2000. - С. 54-57.
4. Воропай З., Огієнко Н. Обґрунтування оцінки стану рухової функції дітей молодшого шкільного віку. Луцьк, 1999. - С.295-298.
5. Круцевич Т.Ю. Оцінка як один із факторів підвищення мотивації учнів до фізичної активності // Фізичне виховання в школі. 1999. - №1. С. 47-50.

Лек В.І., Мейксон м. Би., Копилов Ю.А. Оцінка успішності по фізичній культурі
// Фізична культура в школі. 1991. - №11. С. 8.

CHECKING UP AND EVALUATION OF INDIVIDUAL ACTIVITY OF SCHOOLCHILDREN OF PRIMARY SCHOOL AGE IN PHYSICAL CULTURE

ANDRIY VINDIUK

Zaporizhzhia Humanitarian University

The task of the research has been to analyze different methods of checking up
evaluation of individual activity of schoolchildren of primary school age in physical
culture.

РИТМІЧНА ГІМНАСТИКА – КРАСА І ЗДОРОВ'Я

ЛІДІЯ ВІНОКУРОВА

Факультет Здоров'я, фізичної культури і спорту

Міжнародного університету "РЕГІ" ім. академіка Степана Дем'янчука

Краса – дар природи, даний кожній людині. Але ним треба вміти
користуватися. Багато хто вважає, що цьому сприяє модне взуття, гарний одяг,
декоративна косметика. Дійсно, за їх допомогою можна приховати деякі недоліки,
але зовсім не позбавитися від них.

Людина прекрасна гармонією духовного змісту і фізичного стану.

Ритмічна гімнастика – чудовий засіб естетичного розвитку і морального
виховання, вироблення корисних звичок, навичок особистої гігієни. Під її впливом
формується гарна фігура, правильна постава, енергійна хода, красиві економні
рухи. Все це сприяє формуванню здорового способу життя. Тому, щоб довгі роки
бути здоровими і красивими, бадьорими і життєрадісними, зупиніть свій вибір на
аеробній ритмічній гімнастиці.

Приступаючи до занять ритмічною гімнастикою, кожен визначає і вирішує
для себе конкретні завдання.

Молодих в ритмічній гімнастиці цікавить перш за все те, що робить їх
привабливими.

Зрілі люди вбачають в ній задоволення своїх фізичних і духовних потреб.
Людей похилого віку більше цікавить підтримка здоров'я. Можна сказати, кожний
вибирає в заняттях те, що йому найбільш необхідно. А ритмічна гімнастика
вирішує такі завдання як:

Уміння красиво танцювати

Підвищення пластичності рухів

Формування гарної ходи

Покращення постави

Підвищення рухливості суглобів

Всесторонній фізичний розвиток

Підвищення фізичної витривалості

Виховання спритності рухів

Поліпшення апетиту